

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1986- 1987

13 OKTOBER 1987

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heren L. Van den Bossche, K. Van Miert en J. Van Elewyck —

**houdende regeling van de mededelingen van de Vlaamse Executieve
over de zenders van de Belgische Radio en Televisie,
Nederlandse Uitzendingen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel herneemt in grote lijnen het voorstel van decreet van de heer J. Van Elewyck c.s., dat op 4 mei 1982 werd ingediend (Stuk 104 (1981-1982) – Nr. 1).

1. Artikel 1 van de wet van 18 februari 1977 houdende de bepalingen betreffende de openbare Radio- en Televisiedienst, legt de uitzendingsinstituten de verplichting op acht uren per maand kosteloos mededelingen van de Regering uit te zenden. Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 59bis van de Grondwet en artikel 4, 6° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, het vroegere artikel 2, 6° van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de cultuurraden voor de Nederlandse cultuurgemeenschap en voor de Franse cultuurgemeenschap.

Bedoelde wetten regelen echter niet de mededelingen van de Executieven, die dan ook op geen wettelijke basis berusten.

Dit voorstel van decreet beoogt deze juridische lacune op te vullen.

Er kan geen twijfel over bestaan dat de Gemeenschappen ter zake bevoegd zijn gezien, naar luid van artikel 4, 6° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, radio en televisie, met uitzondering van de uitzending van mededelingen van de Regering en de handelsreclame, culturele aangelegenheden zijn, die krachtens artikel 59bis van de Grondwet tot de bevoegdheid van de Cultuurrad (thans Vlaamse Raad) behoren. Met “Regering,” wordt, zoals de term het aangeeft, de nationale Regering, en niet de Executieven bedoeld.

Het komt bijgevolg de Raden toe deze materie, elk voor zijn Gemeenschap, te regelen.

2. In 1977 werd het recht op antwoord, dat reeds bestond ten aanzien van de pers, uitgebreid tot de audiovisuele middelen. Het betrof hier echter enkel het recht op antwoord van een natuurlijk persoon of een rechtspersoon. Het ging hier niet om het politiek recht op antwoord.

Het steeds veelvuldiger gebruik van mededelingen door de Regering om via radio en televisie bepaalde maatregelen toe te lichten of het algemeen beleid te verdedigen, heeft reeds jaren de vraag opgeworpen of het niet passend zou zijn een politiek recht op antwoord aan de oppositie toe te kennen, om aldus een zeker evenwicht in de informatie te bewaren. In ons land is dit recht niet erkend, in het buitenland bestaat het wel, onder andere in Frankrijk en Groot-Brittannië.

Oorspronkelijk waren de regeringsmededelingen bedoeld voor wat genoemd werd “mededelingen van nationaal belang of voor noodsituaties, (crisis, rampen, oorlogsdreiging, oproepen tot nationale solidariteit . ..). Ze moesten kort en zakelijk zijn, en een objectieve functie hebben.

Mettertijd gingen opeenvolgende regeringen echter steeds vaker gebruik maken van hun recht op zendtijd, en begonnen de mededelingen steeds meer te verglijden naar propaganda.

Sinds het koninklijk besluit van 8 juni 1982 betreffende de uitzending van de mededelingen van de nationale Regering door de Instituten belast met de openbare radio- en televisiedienst, zijn “andere expressievormen,” dan de simpele mededeling toegelaten. Men begint steeds meer gebruik te maken van allerlei audiovisuele middelen en technieken, wat vaak leidt tot incidenten. De Regering-Martens liet in 1985 vier pure reclamespots vervaardigen door een groot Brits reclamebedrijf, waarvan er twee werden uitgezonden. (kostprijs : 3,750 miljoen frank, zonder BTW).

3. In dit voorstel wordt tegemoet gekomen aan de gewetigde kritiek dat de mededelingen van de uitvoerende macht die de perken van de loyaliteit en de zuivere voorlichting te buiten gaan, zonder repliek vanwege de oppositie blijven, wat in een democratisch bestel ongetwijfeld een tekort mag heten, te meer omdat de omroep in ons land functioneert onder een openbaar statuut en dus open moet staan voor alle meningen en strekkingen.

Opwerpen dat het de informatiediensten van de omroep toekomt te oordelen of ze in voorkomend geval in hun eigen zendtijd al dan niet ruimte moeten scheppen voor een repliek van de oppositie snijdt geen hout. Het komt immers niet de informatiediensten van de omroep toe te oordelen over het eventueel controversieel karakter van een mededeling van de uitvoerende macht. Bovendien bieden een journaalinterview of een debat niet dezelfde mogelijkheden als de gewraakte mededeling.

Daarom wordt voorgesteld enerzijds de aan de Vlaamse Executieve voorbehouden zendtijd, in vergelijking met die van nationale Regering, gevoelig te verminderen en anderzijds een repliekrecht voor de oppositie in te voeren.

L. VAN DEN BOSSCHE

K. VAN MIERT

J. VAN ELEWYCK

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van Grondwet.

Hoofdstuk 1

Mededelingen van de Vlaamse Executieve.

Artikel 2

De Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen, hierna te noemen de Belgische Radio en Televisie, is ertoe verplicht maximum twee uur per maand kosteloos mededelingen van de Vlaamse Executieve uit te zenden.

Artikel 3

De mededelingen van de Vlaamse Executieve moeten louter informatief zijn. Zij moeten betrekking hebben op aangelegenheden van algemeen belang, voor zover deze tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap behoren, of op door de Vlaamse Raad aangenomen decreten of op door de Vlaamse Executieve genomen besluiten en maatregelen.

Artikel 4

De uitzendingen hebben plaats in de vorm van een mededeling, onder de bij besluit van de Vlaamse Executieve vast te stellen voorwaarden, de raad van beheer van de Belgische Radio en Televisie voorafgaandelijk gehoord.

Audiovisuele technieken kunnen worden gebruikt.

Het is de personeelsleden van de Belgische Radio en Televisie, zowel statutaire als contractuele, verboden rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen of medewerking te verlenen aan de mededelingen van de Vlaamse Executieve, uitgezonderd voor het verlenen van technische faciliteiten.

Vóór en na de mededelingen moet worden gemeld dat ze vanwege de Vlaamse Executieve zijn verstrekt.

Artikel 5

Tijdens een periode die begint de veertigste dag vóór en eindigt op de dag van de verkiezingen voor de samenstelling van het Europees Parlement, het Belgisch Parlement, de Vlaamse Raad, de provincieraden en de gemeenteraden, wordt de in artikel 2 bepaalde verplichting opgeschort, behoudens voor de door de raad van beheer van de Belgische Radio en Televisie erkende gevallen van overmacht of rampen.

Hoofdstuk II

Replik op mededelingen van de Vlaamse Executieve

Artikel 6

§ 1. De Belgische Radio en Televisie is ertoe verplicht aan de oppositiepartijen die in de Vlaamse Raad zijn vertegenwoordigd, zendtijd te geven voor repliek op mededelingen van de Vlaamse Executieve, telkens de mededeling op enigerlei wijze de informatieve grenzen overschreden heeft en telkens feiten onjuist zijn weergegeven.

§ 2. De zendtijd wordt toegekend naar verhouding van de vertegenwoordiging van elke oppositiepartij in de Vlaamse Raad en mag in totaal de **duurtijd** van de betwiste mededeling niet overschrijden. De repliek moet hetzelfde onderwerp behandelen als de mededeling.

§ 3. De oppositiepartij die gebruik wenst te maken van het toegekende repliekrecht, moet de vraag daartoe binnen vierentwintig uren na de uitzending van de mededeling richten tot de Voorzitter van de Vlaamse Raad. Het verzoek moet de elementen welke recht geven op repliek vermelden.

§ 4. De Voorzitter van de Vlaamse Raad beslist over het verzoek binnen vierentwintig uren na ontvangst. Hij is gehouden tot motivering bij afwijzing van het verzoek.

§ 5. Tegen een weigering van de Voorzitter van de Vlaamse Raad is beroep mogelijk voor de openbare vergadering van de Vlaamse Raad. Dit verzoek moet worden ingediend in de vorm van een motie vóór de aanvang van de eerste openbare vergadering die volgt op de weigering. Over deze motie wordt gestemd op de eerste openbare vergadering die wordt gehouden na de indiening van de motie. Indien een derde van de aanwezige leden de motie goedkeurt, wordt het recht op repliek toegekend.

L. VAN DEN BOSSCHE

K. VAN MIERT

J. VAN ELEWYCK
